

Απολλώνιος Ρόδιος, *Άργοναυτικά* (Λεξιλόγιο)

Του Μάριου Βάλβη-Γερογιάννη,
Δρος του Τμήματος Φιλολογίας
του Πανεπιστημίου Πατρών

ἄρχομαι = το ρήμα συνιστά την πλέον κατάλληλη λέξη (*vox propria*) για την εισαγωγική επίκληση σε έναν ύμνο

Φοῖβε = ο Απόλλων, ως μαντικός θεός, είναι αυτός ο οποίος δίνει τον κρίσιμο χρησμό στον Πελία για τον μονοσάνδαλο άνδρα: πβ. Πίνδαρος, *Πυθιονικοί* 4.72 κ.ε.

παλαιγενής, ἔς = ο γεννημένος πριν από πολύ καιρό

ἐφημοσύνη, ἦ = εντολή, διαταγή

πέτρας Κυανέας = Συμπληγάδες Πέτρες: πβ. Ευριπίδης, *Μήδεια* 1-2: «Εἴθ' ὄφελ' Ἄργουδς μὴ διαπτάσθαι σκάφος / Κόλχων ἔς αἶαν κυανέας Συμπληγάδας»

χρύσειον μετὰ κῶας = προς αναζήτηση του χρυσόμαλλου δέρατος (η πρόθ. μετὰ + αιτ. ἔχει και αυτήν τη σημασία: κῶας, τὸ = δέρμα προβάτου)

ἐύζυγος, ον = (για πλοία) αυτός που ἔχει καλούς κωπηλατικούς πάγκους

φάτις, ἦ = χρησμός, φήμη, αναφορά

ὀπίσω και ὀπίσσω (επικ.: ἐπίρρ.) = στο μέλλον

μένω = (εδώ) περιμένω

δημόθεν = μέσα από τον λαό

οιοπέδιλος, ον (ἀπαξ λεγόμενον) = μονοσάνδαλος: πβ. το συνώνυμο *μονοκρήπις* στον Πίνδαρο, *Πυθιονικοί* 4.75

ἐνεσία και ἐννεσίη (επικ.), ἦ = εισήγηση, προτροπή, υπόδειξη

δαμῆναι (επικ. παθ. ΑΟΡ) < δαμάζω = (για ζῶα) τιθασεύω, (για ανύπαντρες κοπέλες)

υποτάσσομαι στον σύζυγο, (γεν.) σκοτώνω, κατανικῶ, υπερνικῶ

δηρὸν (ἐπίρρ.: < δηρός, ἄ, ὄν = μακρός) = πάρα πολύ, πολύ καιρό

τεῆν = σὴν· αναφέρεται στον Απόλλωνα

βάξις, εως, ἦ = λόγος, ρήση, χρησμός μαντείου

ρεῖθρον και ῥέεθρον, τὸ = ρεῦμα ποταμού

Ἄναυρος, ὁ = ποταμός της Μαγνησίας που εκβάλλει στον Παγασητικό

κίω = πορεύομαι, πηγαίνω

ἐξεσάωσεν < ἐκσαώω (επικ.) = ἐκσώζω = διαφυλάσσω από τον κίνδυνο, διατηρώ κτ. ασφαλές

ιλύς, ύος, ή = λάσπη
κάλλιπεν = κατέλιπεν
ένίσχω = συγκρατώ
προχοαί, αί = το μέρος όπου εκβάλλει ένας ποταμός στη θάλασσα, νερά του ποταμού
αὐτοσχεδὸν = αμέσως, αυτοστιγμεί
ἀντιβολέω + γεν. = λαμβάνω μέρος, συμμετέχω
εἰλαπίνη, ή = συμπόσιο ή μεγάλο γεύμα το οποίο παραθέτει ένας οικοδεσπότης
ῥέζω = ενεργώ, πράττω, εκτελώ, (ειδικότ.) τελώ/προσφέρω θυσίες
ἀλεγίζω + γεν. = μεριμνῶ, φροντίζω για κτ. ή κπ., προσέχω
ἐσιδὼν < εἰσοράω = παρατηρῶ, αντικρίζω
φράζομαι = παρατηρῶ, προφυλάσσομαι, προσέχω
ἄθλος και ἄεθλος (επικ.) = ἄθλος (= κοπιαστικό ἔργο), αγώνας
ἐντύω και ἐντύνω + δοτ. = σχεδιάζω (π.χ. μια δοκιμασία) για κπ.
ναυτιλίη (ιων.), ή = θαλασσινό ταξίδι
πολυκηδής (πολυκήδης, κατά Diggle), ἐς = γεμάτος από φροντίδες και ἔγνοιες,
πολυτάραχος
κλέω και κλείω (επικ.) = επαινῶ, δοξάζω, τιμῶ
Ἄργος, ὁ = 1) ο κατασκευαστής της Αργούς, 2) γιος του Φρίξου
καμέειν (απαρ. ΑΟΡ Β΄) < κάμνω = κατασκευάζω
ὑποθημοσύνη, ή = συμβουλή, υπόδειξη, παραίνεση
μυθέομαι = μιλῶ, λέω
δολιχός, ή, ὄν = μακρός (σε μήκος, αλλά και χρόνο)
πλάζομαι = περιπλανῶμαι, περιφέρομαι
ὑποφήτωρ, ορος = ὑποφήτης, ὁ = εξηγητής, ερμηνευτής, ιδίως της θεϊκής βούλησης
εὐνήθην (< εὐνάω) = συνουσιάζομαι
ἐνοπή, ή = ήχος
ἄτειρής, ἐς = σκληρός
τηλεθώσαι = θάλλουσαι
ἐξείης = ἐξῆς = στη σειρά
ἐπήτριμος, ον = πυκνός
ἐπιπρὸ (ἐπίρρ.) = προς τα εμπρός, πέραν τούτου
πιθήσας = αφού υπάκουσε
κοιρανέω = κυβερνῶ, βασιλεύω